

'Mensen zingen enthousiast mee'

Hans van Haeften (1986), één van de organisten van de Maranathakerk in Bunschoten-Spakenburg, heeft onlangs een cd opgenomen. De titel van de cd is Variaties. Het langste stuk op deze cd is de variaties van Max Reger (opus 73). Naast het stuk van Reger bevat deze muziekdrager onder meer variatiereeksen van Van Haeften zelf over kerkliederen en van de Franse componist Gaston Litaize. Musicus Van Haeften werkt als cantor-organist in de Vredeskerk in Nijkerk en speelt ook orgel in andere kerken. Daarnaast geeft hij ook veel muziekles op piano en orgel.

Hans speelt al orgel zolang hij zich kan herinneren. „Wij hadden vroeger thuis een orgel staan en uit interesse ben ik daarop gaan spelen. Zolang ik nog geen noten kon lezen, speelde ik op gehoor alles na wat ik hoorde. Deze manier van spelen is er nog steeds: van naspelen heb ik het mees-te geleerd.”

'IK BEGELEID KERKDIENTEN NOG STEEDS MET HETZELFDE ENTHOUSIASME ALS TOEN IK OP MIJN VIJFTIENDE BEGON'

„Ook verzin ik nog steeds graag zelf mijn muziek: al spelend en improviserend achter het instrument of al componerend achter mijn bureau. Om ook anderen te helpen met improviseren, heb ik vorig jaar een leer methode improvisatie uitgebracht: 'Dat kan ik ook!', speciaal voor beginnende spelers op piano en orgel. Het mooie van het orgel en ook de piano is dat je niet alleen melodieën kunt spelen, maar tegelijkertijd ook harmonie (akkoorden) en ritme en dat je op het orgel bovendien ook de klankkleur naar eigen smaak kunt mengen. Op het orgel heb je dus bijna alle mogelijkheden die het orkest ook heeft. Ik begeleid kerkdiensten nog steeds met hetzelfde enthousiasme als toen ik op mijn vijftiende begon.”

Van Haeften heeft veel geleerd van Christiaan Ingelse,

oud-organist van de Sint-Jan in Gouda. Daarna heeft hij nog wat jaren les gehad van Cees van der Slik in Capelle aan den IJssel, voordat hij op het Haagse Conservatorium bij Jos van der Kooy terechtkwam. „Ook na mijn afstuderen hebben wij nog contact. Hij heeft mij ook goede adviezen gegeven over mijn cd en blijft betrokken bij mijn loopbaan. Die betrokkenheid is voor mij wel een voorbeeld. Ook heeft hij natuurlijk veel muzikale invloed op mij gehad, maar er zijn meer invloeden en voorbeelden.” Hans luistert naar allerlei soorten muziek: natuurlijk orgelmuziek van alle tijden, veel piano, symfonisch, opera's en hij verdiept zich nu erg in de jazzmuziek. „Daar gebeuren ook muzikaal gezien erg inspirerende dingen.”

MARANATHAKERK

Van Haeften speelt inmiddels drie jaar in de Maranathakerk en draait mee in het organistenrooster. „Het is altijd leuk om daar te spelen: de kerk zit (buiten coronatijd, red.) vol en de mensen zingen enthousiast mee. Het orgel is mooi en heeft net een opknopbeurt gehad. Het is dus in uitstekende staat en erg geschikt voor de samenzang. Al is het, wanneer de kerk vol zit, soms bijna te zacht voor de enthousiast zingende gemeente! Ik speel graag psalmen en gezangen. Bijzonder is natuurlijk Psalm 150, waarin het hele symfonieorkest uit de oudheid voorbijkomt. Ik houd ook van de tekst van het lied 'Zolang wij ademen', dat gaat over samen zingen. Bijzonder aansprekend in deze tijd - met zanggroepjes in de kerk -, is couplet 2: 'Al is mijn stem

☑ Hans van Haeften: „Het orgel in de Maranathakerk is mooi en heeft net een opknopbeurt gehad. Het is dus in uitstekende staat en erg geschikt voor de samenzang.” (foto: de Bunschoter)

gebroken, mijn adem zonder kracht, het lied op and're lippen draagt mij dan door de nacht'. Over dit lied heb ik een eigen bewerking gecomponeerd, die ook te vinden is op mijn cd en mijn website.”

Door corona geeft Hans dit jaar weinig concerten. „Gelukkig worden de meeste volgende jaar weer ingehaald. Er komt bijvoorbeeld een mooi concert aan in de Nieuwe Kerk in Delft, samen met een saxofonist. Ook hoop ik volgende jaar weer een concertserie te organiseren op het orgel van begraafplaats Rusthof in Amersfoort.”

CD

Van Haeften liep al langer rond met plannen om een cd op te nemen, maar het is best ingewikkeld en duur om aan zo'n project te beginnen. In 2019 had hij net het uitgeven van zijn improvisatiemethode afgerond, dus vond hij het tijd worden om energie in een cd te gaan steken. „Net op dat moment werd ik gebeld door Arend-Jan Wielink van Excellent Recordings. Hij had mij gezien op YouTube en wilde graag een cd met mij opnemen. De timing kon niet beter. Ik heb toen goed nagedacht over wat ik op zou moeten nemen: het moest een opname worden die bij mij paste: improvisatie, eigen

composities en diverse componisten.

Zo kwam ik snel op de titel Variaties en op het langste stuk van deze cd: de variaties van Max Reger (opus 73). Dat is een groots symfonisch opgezet muziekstuk. In Nederland zijn er niet veel orgels waarop dit goed gespeeld kan worden. Het orgel van de Catharinakerk in Eindhoven is dat wel: het is het op één na grootste orgel van Nederland en je kunt heel gemakkelijk alle registraties (klankkleuren) in een computer opslaan. Zo heb je tijdens het spelen maar één assistent nodig en hoef je niet steeds aan heel veel registerknoppen te trekken. Eén druk op de knop volstaat. Bovendien is het orgel zeer kleurrijk: zacht, hard, omfloerst of scherp, alle klankkleuren zijn aanwezig en komen op de cd voorbij. Het ging me trouwens niet per se om de cd als fysiek product; het belangrijkste is dat er een goede opname is gemaakt. Daarom is de cd ook te downloaden, zelfs in extra hoge kwaliteit. En voor iedereen die dat wil is er ook een muziekboek met de noten beschikbaar.”

VARIATIES

De titel van de cd is Variaties. Dat betekent meerdere dingen: een variatiereeks is een

muziekstuk waarin een lied steeds op een andere manier gespeeld wordt. Naast het stuk van Max Reger staan er variatiereeksen van Hans zelf over kerkliederen en van de Franse componist Gaston Litaize op de cd. „Daarnaast heb ik twee stukken van Bach bewerkt door er extra stemmen aan toe te voegen. Dat zijn variaties op muziekstukken. Daarnaast staan er een mooie prelude van Dietrich Buxtehude en koraalbewerkingen van mijzelf op. Het is dus zeer divers geworden.”

'ALLERLEI GEVOELEN KOMEN VOORBIJ: RUST, CHAOS, WANHOOP, HOOP EN TROOST'

De variaties van Reger zijn het meest uitgebreid: het lijkt net een spiegel van het leven zelf. Allerlei gevoelens komen voorbij: rust, chaos, wanhoop, hoop en troost. Daar kan iedereen zich wel in herkennen. Variaties zijn net als het leven zelf: iedereen is anders, als een variatie, maar we hebben elkaar nodig om tot een harmonieus geheel te komen. Dat is de boodschap van deze cd.